

Libellus Jo. de

sepe repimus aut falsa aut male explicata. ac p inde multam erroris materiã p bntia simplicib⁹ qz qz in mltis diuina altissima qz sine Inter tles scpturas narrant aliq narratiões aut regule vel doctne particulares aliquoz p m vetep que magis admirãde qz imitãde dicunt Quẽadmodũ Job s. q cly machus dicit ponit virtutes esse impassibilitates et qdaz valde austeras sup p nã et pcis Et cassianus de libero arbitrio notat. Et alij alia parũ examinata a nimis rigida tradũt q cõis schola theologice veritatis merito nõ admit tit aut reijcit Quãobzẽ bonuz est mel cũ fauo. sapoz sez deuotionis cũ lumie eruditionis aut si alterũ dũtaxat obtigerit. vtatur quilibz dono suo. abulet in vocatione sua abũdet in sũsũ suo. et comedat mel qntũ satis est. nõ plus sapiens qz oportet Rectũ quidẽ verbũ enũci at Orati⁹ qd ab ipso postea Geo nimo nõ longe a materia tradu ctum est Qd medicoruz est pmit tunt medici tradũt fabzilia fabz. Cõformiter satis ad illã logicoruz maximã Vnicuiqz in sua arte pe rito credendum est Bene vale p et frater in xpo apud quẽ tuaruz me orõnũ participẽ fac Amen

Explicit epla Magri Jobis Ger son ad fratrem Bartholomeũ Car thusiẽ de libro Ruysbroich

Scopenhauia CCCXII.

Incipit libell⁹ fratris

Jobis de scoenhauia qui nititur defendere quedã dicta fris Job. Ruysbroich contra Magrũ Johm gerson Cancellariũ parisiẽ

Quoniam quidam doctor eximius pnsens artis theologice qdaz dicta fris Jobis de Ruysbroich in libro qui intitulatur de ornatu spiritaliũ nuptiarũ min⁹ iuste vt opinor calũniatur et re pbat asserens doctrinã eiusdẽ viri in qbus daz passibus et spẽaliter in tertia pte pfati libri eẽ erroneã a r gula theologice veritatis ac traditiõẽ scõz p m et doctoz discrepantẽ. et ob hoc nõ esse recipiendã et abijciendã Idcirco vt dicitas hui⁹ doctrine quã a spũ scõ arbitroz effluisse et emanasse. qui magr est xitatis et non erroris. planius eluce scat. inquantũ tenuitas mei inge noli et exiguitas mee scientie ap petãt. tria p ordinez facẽ dei grã aspirante attẽptabo Primo inten tionẽ verboz suozũ qntũ ad ea q ibi arguũtur et rephendunt et tan qz erronea iudicantur explicabo. scõdo qliter hec doctrina nõ sit no ua adinuẽtio et supsticiosa. h om nino sentẽtĩs noiatissimis docto rũ catholice fidei cõsona. et ipsoz auẽte cõmendata et appbata put dñs dederit explanabo Et tertio qliter rõnes obiecte minus effica ces sũt nec p dũctã doctrinã euacu ant declarabo

verba et recipienda De qua unio
 ne loquit beatus dionysius libro de
 diuinis nominibus capitulo de amore.
Et amor diuus extasim faciens
 non finis sui ipsorum esse amatores sed
 amandorum. Propter quod paulus ma-
 gnus in continetia diuini amoris diui-
 no amore participans. **V**iuo ego iam
 non ego. uiuit uero in me christus tam-
 quam sui amati uiuens uita sicut ual-
 de diligibiliter. **H**ec dionysius unde
 patet quod amor extaticus duo sup-
 ponit. scilicet esse nature nostre et esse gratie que in-
 troducta in tanto gradu ut anima
 potius christum sentiat quam seipsam. **G**ratia
 enim tanquam deifica habet mentem deo
 assimilare et ipsam deiformi dispo-
 sitione induere. **A**d hos deiformes
 habitus tanta excelsos tam a nostra infir-
 mitate tanta longinquos et uisui nostro
 tanta absconditos exponendos omnino
 minores sumus. quia ista sunt mysteria
 regni dei que ut existimo non omnibus
 omnibus sed puritate intelligentie et di-
 uinis illuminationibus et gratia priuile-
 giatis comunicanda sunt. **I**nter audientes
 ibique dicuntur. **I**deo istis qui foris sunt
 dici non debuerunt. **N**e tamen hi qui fo-
 ris sunt derelinquentes si ab his qui
 intus sunt non uocarentur. aliquid
 erant innotescenda ut discerent infir-
 mi quantum eis desit. et ad quam perfe-
 ctionem aspirare deberent. **H**ec enim
 archana et profunda si non gustantur
 non amantur. et si non amantur non intel-
 liguntur. et ergo discernenda non sunt
 ab his qui non gustauerunt unusquisque
 quod enim bene iudicat que nouit et ho-
 rum est bonus iudex ut ait philosophus

hoc de primo.

Secundo uideandum est qualiter
 doctrina patris uiri a sanctis
 scripturarum patrum non discrepat. sed
 per omnia ipsis consonat et concordat.
De hac enim unitate dicit beatus
Bernardus in epistola ad fratres de monte
 dei. **U**nitas spiritus cum deo. hominis
 cor sursum habentis proficientis in deum
 uoluntatis est perfectio. cum iam non so-
 lummodo uult quod deus uult. sed sic
 est non tantum affectus sed etiam in affectu
 perfectus ut non possit uelle nisi quod
 deus uult. uelle autem quod uult deus
 hoc iam simile deo esse est. non posse
 uelle nisi quod uult deus. hoc est iam
 esse quod deus est. cui iam uelle et esse
 id ipsum est. unde bene dicitur quia tunc
 uidebimus eum sicuti est cum sit similitudo
 ei erimus hoc erimus quod ille est.
Quibus enim potestas data est filios
 dei fieri. data est potestas non quod
 ut sint deus. sed sint tamen quod deus
 est postmodum loquitur de triplici si-
 militudine hominum cum deo. et deus
 subiungit. **D**icitur autem hec similitudo
 dei unitas spiritus non tamen quia afficit
 spiritum hominis spiritum sanctum. sed quia
 ipsa est spiritus sanctus deus charitas que
 cum sit amor perfectus et filii et unitas et
 suauitas et bonum et osculum et ample-
 xus et quicquid commune potest esse am-
 borum in summa illa unitate uerita-
 tis et ueritate unitatis. hoc idem
 homini suo modo fit ad deum quod
 consubstantiali unitate filio est ad
 patrem uel patri ad filium. cum in am-
 plexu patris et filii mediam quo-
 dammodo se inuenit hominis beata

Iohis Ruysbroich

vulgares et fulgidos seruoēs ad
quā oīm sublimes excessus et exce
dentes sublimitates intelligentia
trahi nō p̄t. h̄ solus p̄ncipalis affe
ctus deo vnibilis Et postea ibid̄
dicit Tāta est virtus veri amoris
et pulchritudinis q̄ nō solum facit
hoīes et āgelos excedere naturā
ppriā vt in deū ascēdāt. h̄ etiā deū
q̄i naturā ppriā egredi vt ad crea
turas q̄i infra naturā suā p̄ducē
do descēdant Ecce quō omnes isti
excellētissimi doctores in hoc que
runt q̄ aīa q̄i rapit̄ in diuini lumi
nis abissū. tota deficit a se ipsa et in
illū quē diligit tota liquefit et su
perintellectualit̄ et vnit̄. et vnitissi
me trāsfōrtur in ipm̄ ita vt aīa dū
a se ipsa alienat̄ dū in istud diuini
arcani secretariū rapit̄. duz ab il
lo dīni amoris incēdio circūdat̄
intime p̄nētra et inflammatur se
ip̄am penit̄ exiit et diuinū quē
dam affectū induit et inspecte pul
chritudini configurata tota in aliā
ḡoziam transit.

His plibatis r̄ndenduz est
tertio ad obiectiones et ra
tiones q̄bus dñs cācella
rius doctoz venerabilis et vir elo
quētissimus doctrinā p̄fati viri
videlicet fratris Joh̄ de Ruysbroich
videt̄ aliqualit̄ calumniari et rep̄
bare Sciendū est ego q̄ auctor p̄
fati libri de ornatu spūaliū nupti
arū nō sicut ille maḡ arbitrat̄ hō
ydiota fuit et sine lris in hoc male
erat informatus. h̄ erat sacerdos

CCCCXXI

vt spero deo acceptissim⁹ primus
p̄oz et fundator cuiusdā monaste
rii canonicoz regulariū in brabā
tia appellati viridis vallis came
racensis dyocesis et siti in quadā
silua que vocatur zonia iuxta ciui
tatem famosaz que dicit̄ bruxella
Qui doctrinā suam nō latino ser
mone sed theutunico cōscripsit li
cet enī opetentis scientie fuerit nō
tamē tam emīētis scientie erat q̄
p̄faram doctrinā latino sermone
tam composito et stilo tam elegā
ti scribere potuisset nisi speciali do
no dei sibi datum hoc fuisset Sed
quidaz frater eiusdem monasterii
vir valde ingeniosus et litteratus
postmodū ob p̄fectum omniuz
nationū quosdam librozū suozum
latino sermone transferre in perso
na ipsius curauit Admirantes er
go doctrinam eius laico sermone
conscriptam facilt̄ perpendere
possunt ipm̄ nequaquē hanc didi
cisse ab homie vt ab humana sciē
tia. sed accepisse a deo et a diuina
sapiētia et maḡa vnct̄ione. a ffr
ibus enī eius agnosci pōt q̄ fuit
hō missus a deo. cui in his nouissi
mis diebus hec deuota arcana et
p̄funda atq̄ dīna de⁹ dispēsāda
largit̄ ē vt noua admonitio suos
meli⁹ attraheret auditores. et vt
sectam illozū liberozū spiritūū qui
tempe vite sue multū in brabātia
et illas partes pullulabant extir
paret et errores ipozum denuda
ret. Vixit enim homo iste dei

Defensio contra

postq̄ illud lamentabile scisma in ecclia surrexit. nā a tpe mortis sue xxv. āni fluxerūt vel circiter ihac ergo occasione ⁊ nēitate opulsus hec pfūda ⁊ subtilia theutunico smone cōtexuit. **Q**ui quidem hāc doctrinā absq̄ aliquo labore studij sola grā spūssandī eius mentē docēre et plustrante eructavit sic bene comptū est illis qui secū conuersati sūt et secretorū suorū cōscij fuerūt. **S**i ego stilus libri in latinū trāslati magis redolet humanā eloquētiā q̄ diuinā hoc nō impudandum est auctori sed translatori. **Q**ui quidē translator pro eo q̄ ornatū et eloquentie sermonū plus opam dedit q̄ forte expedit et q̄dam pro arbitrio suo addidit in p̄dicti libri translatione multū desudauit licet auctor ab hac desudatione liber et expers fuerit cui omnia que docuit put pie credim⁹ spūssand⁹ inspirauit ⁊ āministrauit. licet etiā doctrina istius viri in latinū translata sit multū gratiosa opunctiua ⁊ deuotionis excitatīa tñ ignitū eloquiū dñi vehementer in verbis illius theutunicis inuenitur multo gratiosius est. magl. mouens afficiēs ⁊ accendēs legentē ita vt durissimus corde sit qui nō ex eo plectione opungat. ad deuotionē excitef et ad melioza puehatur ⁊ sublimetur. **V**erūtāmē q̄ dicitur doctor egregi⁹ sentiat tertiā partē hui⁹ libri penitus rescindendā tanq̄ discrepantē a doctrina sana scōz doctorū nō osentio sibi

Cācellariū dictorū

in hoc. sed videt mibi esse a ppbā/da doctrina huius tertie partis ⁊ asserenda tanq̄ consona et cōcor dans p̄ omnia doctrinis et sententijs sanctissimorū ⁊ famosissimorū doctorū totius ecclie. sicut satis declaratū est caplo p̄cedenti. **D**octina eni hui⁹ tertie ptis intelligēda est de illa vnione extatica sicut superius dictū est in p̄mo caplo. **D**e qua vnione iste magf nullaz facit mentionē in epla sua. **Q**u etiam dicit q̄ tertiā ps eiusdem libri repudiāda est tanq̄ male explicata notandū est q̄ de deo meli⁹ possum⁹ cogitare q̄ loqui. **C**onātes ergo homies sēcti de deo loqui nec valentes nisi verbis. aptiorib⁹ ⁊ vbis q̄ dicēda sūt expmūt et moduz loquēdi quē vsus scōz patz tenuit imitant. ⁊ sic auctor huius libri in ista matia altissime et sūme otemplationis imitat⁹ est modū loquēdi sanctorū p̄m qui de hac matia locuti sūt. vtendo q̄busdā verbis nō pprie s̄ transūptiue sic ista materia exigit. **S**ecōm exigentiaz materie smones sūt expetendi. sic eni dionysius in libris suis caliginez vocat. qñ spūs rōnales inducunt in istud interi⁹ cenaculū dīne claritatis. vbi clausis sensuū hostijs secretius castissimo āplexu oueniūt cū dilco. et tñ maxima illustratōe ibi irradiant. **S**ilr qñ mentē ottingit rapi ⁊ i sui ipsi⁹ extasim p̄ducit tūc ānihilari dē qz mēs i extasi posita sibi ⁊ oib⁹ creaturis fūdīt⁹ moritur inq̄ntū seipsam nesciēs sui et

Johis Ruybroich

oim creaturaz obliuiscit **I**do de talib' metibus dicit ap' ad Colosens. h. mortui estis et vita v'ra abscondita est cum xpo in deo **S**ic etiā spūs rōnales seipos p'dere ē omīno nō sentire semetipos ⁊ a se ip'is exinaniri ⁊ pene annullari vbi tñ meli' secū sūt. cū sic sūt q' tamē vbi sint nesciant et licet hucusq' se ip'os hāt. tñ se mō p'dictō p'diderūt. **Q**d utiq' videt' otigisse ap'lo cū in raptu cōstitut' an in corpore vel ex corpore esset p'ius se asserit ignorare **S**criptura sacra eo spū exponēda ⁊ intelligēda est quo plata **E**t sic arbitror q' si dicta huius p'oris s'm illū sentiū dīnū et spm intelligāt quo plata sūt q' in eis error nō apparebit sed mera ⁊ clara veritas relucebit **S**epe sancti viri de altissima cōtēplatione quedā p'ferūt que min' p'fecti q' penetrare nō pnt lapsum erroris putāt **N**ō puto dici potuisse. qd hūc p'orem puto sensisse **E**st enim iste modus sentiēdi alien' ab omī mō v'sitato sentiēdi **N**ā nec v'sitatis d'bis p't aliq'ten' explicari **E**t ideo qñ viri p'fecti n'ra instātia ⁊ inopozunitate ac charitate deuicti aliq'd nob' de tali affectiōe vel intelligentia tēptauerūt reuelare succūbūt verbis. vel talia verba loquūtur que n'rm intellēm excedūt. **S**uauitas hec q' deuotis metibus in vnione intima dei p'pinaf tā s'blimis est q' nec vocali nec metali d'bo ē exp'libilis s' sola attingibilis est exp'ientia et ergo nō est mirū si illud qd

CCCxxij

dicit' de indicali eo mō quo dici pōt sit min' gratū minus placeat min' acceptē ab his qui t'ia nō sūt expti **E**t q'a hanc vnionē intīmā et extaticā in quo spūs rōnāf p'fecta assilatiōe cōformaf imagini sue increate. p'dictus auctor conatus est explicare que tñ difficillima est ad differendū. idcirco q'dā verba p'tulit que a q'plurib' nō capiunt **Q**ue tñ si recte fuerint intellecta. ⁊ ad intentionez dicentis resp'cus habeat nō errozē sed cōcussam puto cōtinet veritatē **P**ro quoz verborū pleniori intellectu hādo sciēdū est q' hec vnio extratica que cōsistit in āplexu vnitiuo summi boni tripliciter ⁊ sub ēplīci hitudine p'cipitur in hac vita **A**liquādo enī p'cipitur ex diuine claritatis et essentie trāsitōria v'isidōe et cōtēplatione **I**nterdū ex diuine suauitatis prelibatoria fruitione. **I**nterdū vero ex diuine immensitatis iocūda ammiratione **E**t de aliquo istoꝝ triuz modoz siue de vnoq'z puto esse intelligēda dicta tertie ptis illi' libri de ornatu spiritaliuz nūptiaz potissime tñ de p'mo mō. videlz de illa vnione ⁊ cōtēplatione q' fit in raptu **P**rimū hoz liquet in paulo qui fuit in raptu intuitiua cōtēplatione diuine eēntie trāsitōrie illustrat' **E**t licet paul' in illo raptu habuerit actuz btificū tñ ex h' nō potuit dici p'fēctus q' nō habuit statū beatificū nec etiam illum. actum modo cōprehensorū puto p'manenter ⁊ im

Joħs

mobilitate sicut hñt beati. sed fluxi-
biliter et transitorie sic lumē continua-
tur in aere ad solam pñtiam solis
q̄re nō debuit dici ex hoc p̄fē be-
atus Scōs modus apparet in p̄-
pheta dāuid qui tāta dulcedie ol-
uine suauitatis repletus fuit q̄ tā-
q̄ ebrius clamauit Delectatiōes
in dextera tua vsq̄ in finē inuēs
per hoc q̄ mēsurā et magnitudo
hui⁹ suauitatis nullo f̄mino vel fi-
ne poterit coartari Terti⁹ modus
patebit in regina saba q̄ visa gl̄ia
et magnificētia regis salomonis
p̄re magnitudine amirationis defe-
cit ⁊ in extasim rapta fuit De tali-
bus mētibus verificatur illud q̄d
scribit̄ ysa. lx. Tūc videbit̄ ⁊ afflu-
es et mirabit̄ et dilatabit̄ cor tuū
q̄ in illo lumie' thearchico tibi di-
uinitus influxo videbit̄ illa q̄ nec
ocul⁹ vidit nec auris audiuit ⁊ in
quo excellētia illius visionis et co-
gnitionis designat̄.

Dico ampliori v̄eo declara-
tione illius dicti q̄ p̄fatus
magr̄ dicit q̄ doctrina il-
lius tertie ptis nō stat cū determi-
natione decretalis Sciendū est q̄
quicūq̄ pie libzū alii cui⁹ eccl̄iastici
doctozis legit si q̄d in eo q̄ dubiū
et scrupulosū inuenerit. nō statim
exercendo inuadit. s̄ inspicit ⁊ dis-
cernit et retractat ex circūstantiis
⁊ ex scriptis eiusdē auctozis. ⁊ ad
ultimū prius eligit cōfiteri se igno-
rare vel nō intelligere q̄ illi erro-
ris notā impingere nisi manifesta
in eo heresis deprehendat̄ Constat
eni catholicos p̄res qui diuersos

Ruysbroich

libros cōscripserūt de eadē s̄ntia nūc
obscurius nūc aptius fuisse locu-
tos. nec hoc ducit̄ p̄ incōuenienti
Varietas enī affert pulcritudinē
et delectat audietes siue legentes
rara et difficilia bis delectant ait
oratus poeta Sic igit̄ sepe dōcūs
frater Joħs de Ruysbroich licet
in tertia p̄te libri de ornatu sp̄ia/
liū nuptiaz de illa s̄blimissima ma-
teria et obscurissima obscurius sit
locut⁹ in alijs tñ locis et libris su-
is vbi de eadē materia dogmati-
sat planius et aptius suā intentio-
nem explanauit. Nū in libro suo
qui d̄r de calculo vel de p̄fēctōne
filioz dei ip̄e manifeste p̄testatur
q̄ impossibile est nos ex toto dei/
ficari n̄famq̄ creationē in creato-
rem mutatos amittē. Diuina enī
natura sicut in se est imutabilis et
incōuertibilis. ita nō sinit aliā na-
turā in se essentialit̄ cōuertī Impos-
sibile est enī vt creatura deus vel
creator efficiat̄ Verūtāme deo p̄
mediū ⁊ sine medio vnimur p̄ me-
diū videlz gr̄e sue ⁊ n̄ozū operū
Gr̄a enī dei mentē n̄az irradiās
docet nos veritatē. dirigitq̄ nos
ad om̄es v̄tutes et in eternaz dei
dilectionē ⁊ amoris exercitiū ve-
rūtāme vltra has gr̄am et virtu-
tes inter deum et nos mediantes
deo etiā sine medio vnimur q̄n im-
petu ardētis amoris excedim⁹ oē
creaturz vsq̄ in ip̄as supers̄bales
dei diuitias vbi in amore cuncta
transimus mozientes omni cōsi-
deratione in quandam inscientiā
et caliginem ibi agimur et super

Joħs Ruysbroich
libros cōscripserūt de eadē s̄ntia nūc
obscurius nūc aptius fuisse locu-
tos. nec hoc ducit̄ p̄ incōuenienti
Varietas enī affert pulcritudinē
et delectat audietes siue legentes
rara et difficilia bis delectant ait
oratus poeta Sic igit̄ sepe dōcūs
frater Joħs de Ruysbroich licet
in tertia p̄te libri de ornatu sp̄ia/
liū nuptiaz de illa s̄blimissima ma-
teria et obscurissima obscurius sit
locut⁹ in alijs tñ locis et libris su-
is vbi de eadē materia dogmati-
sat planius et aptius suā intentio-
nem explanauit. Nū in libro suo
qui d̄r de calculo vel de p̄fēctōne
filioz dei ip̄e manifeste p̄testatur
q̄ impossibile est nos ex toto dei/
ficari n̄famq̄ creationē in creato-
rem mutatos amittē. Diuina enī
natura sicut in se est imutabilis et
incōuertibilis. ita nō sinit aliā na-
turā in se essentialit̄ cōuertī Impos-
sibile est enī vt creatura deus vel
creator efficiat̄ Verūtāme deo p̄
mediū ⁊ sine medio vnimur p̄ me-
diū videlz gr̄e sue ⁊ n̄ozū operū
Gr̄a enī dei mentē n̄az irradiās
docet nos veritatē. dirigitq̄ nos
ad om̄es v̄tutes et in eternaz dei
dilectionē ⁊ amoris exercitiū ve-
rūtāme vltra has gr̄am et virtu-
tes inter deum et nos mediantes
deo etiā sine medio vnimur q̄n im-
petu ardētis amoris excedim⁹ oē
creaturz vsq̄ in ip̄as supers̄bales
dei diuitias vbi in amore cuncta
transimus mozientes omni cōsi-
deratione in quandam inscientiā
et caliginem ibi agimur et super

Joh Ruysbroich

informamur ipso verbo eterno quod est
imago patris huic sunt omnes pres
superius nominati concordant. Cuncta sic
deus unum remanet tamen in nobis sci
tus vivus et amor actus. Quamvis ab
quod scitu nostro deum videre non possumus
nec sine amoris exercitio deo uni
ri unionemque servare valemus. Si
me ignorate totum mundi dominus esset
quod mihi prestaret solatium. **Item** circo
sentimus nos eternaliter gustantes
et possidentes teste christo qui ait
Hec est vita eterna ut agnoscat
te solum verum deum etc. Sic ergo patet
vitam nostram eternam consistere in discre
ta siue distinctiva cognitione dei
et contemplatione dei intuitiva. **Ultra**
omnia tamen haec erimus quasi expirati super
spiritum siue spiritum in abissaliter incogni
sibili et immensa dei gloria. **Item**
spiritus dei qui nobis flat effluit et in
spirat ut deum diligamus et virtutes
operemur nos enim ad se et in se at
trahit et intrahit ut in ipso quiesca
mus et eo fruamur. **Et in his du**
obus eterna vita stat quod modum
per aeris inspirationem et expirationem
diastole et sistole nostra vita pseue
rat materialis. **Et ex his patet quod non**
condicit decretali quia ipse ponit sic
decretalis asserit beatitudinem nostram
consistere in visione dei intuitiva et
fruitione divinae essentiae. **Preterea**
scio quod beatus thomas de aquino clare
dicit quod in visione qua videtur deus
per essentiam oportet quod deus sit forma
intellectus nostri quia quicumque alia infor
mare illa non duceret nos in essen
tiam divinam et ergo in ipsa essentia di

Enthos

CCCxxv

uina erit quasi forma intellectus qua
intelliget. **Ad** quidem non oportet ita
intelligi quod divina essentia sit vera
forma intellectus nostri vel quod ex ea et
intellectu nostro efficiatur unum simpliciter
sicut in naturalibus ex forma et ma
teria naturali. sed quia proportio di
vine essentiae ad intellectum nostrum est
sicut proportio forme ad materiam et
quod fiant unum quantum pertinet ad actum
intelligendi. **Et ulterius dicit quod deus**
in propria non tamen erit cognitio que co
gnoscat ab anima sed etiam per quam
anima cognoscat. **Et** quod excludit quod
beatus Thomas fuit istius opinionis
quod deus per suam essentiam est coniungibilis in
tellectui nostro non tamen sic quoniam ibi erit lu
men glorie medium quod eleuabit intel
lectum nostrum ad hoc quod possit coniungi
essentiae increate. **Et** ab hoc medio
non dicitur cognitio mediata quia non
cadit in cognoscentem et rem cogni
tam sed est istud quod dat cognoscenti
vim cognoscendi. **Item** erit in pa
trisa. **Sed** in statu viae nullus intelle
ctus pure creature potest in visione
dei per essentiam pervenire per aliquam
dispositionem sibi inherenterem. **Et** con
tingit aliquis divina virtute quod aliqua res
miraculose producat in aliquo in quod
nullo modo potest per aliquas dispositio
nes sibi inherentes produci. **sic** quod vir
go pariat et quod ignis in anima combu
rat. **Et** similiter potest miraculose
fieri quod divina virtute aliquis intel
lectus creatus non habens nisi dis
positiones viae eleuetur ad videndi
um deum per essentiam. nec tamen
ex tali visione dicitur beatus simpliciter

*ut quod non est quod deus secundum se
sua natura est quod sit*

1. omni cogniti

*si divina essentia operatur
in creatura sicut dicit Augustinus
quod est quod non videtur
videntem omnia videt*

Defectio Johis de

vbi dicit deū nemo vidit vnq̄. Sed iste mod⁹ cōprehensionis attendit quantū ad immediationē cognitionis de qua sup̄ dictū est. qz beati verbū eternū et oīa alia in se ip̄o ⁊ p̄ ip̄m cōprehendēt et cognoscent Juxta illud ps. In lumine tuo vī debim⁹ lumē hoc est te ip̄m qui es lumen subsistens dicit Augustin⁹

Restat nūc vltērī vidē qua/ liter sane intelligenda sūt il/ la dicta fr̄is Johis de Ru/ ybroech q̄ dñs cancellari⁹ in eplā iudicat esse repudiāda tanq̄ erro/ nea vel male explicata quoz p̄mū est istud quo dicit. Perdit aīa contē/ plantis in esse tali diuino abissali. ita qd nō sit repibilis ab aliqua cre/ atura hoc vtz est si sane intelligat Sic quippe intelligendū est qd in h̄ gradu extēplatiōis qm̄ mens rapit̄ in diuini luminis abyssū omniū ex/ terioz obliuiscit̄. nescit qz penit⁹ se ip̄az se ip̄m exiit et diuinuz induit quendā affectū et sup̄mundanū to/ ta qz transit in deū suū et i aliā glo/ riā quā creatura sub esse creaturali nō attingit. qz in tali statu esse suum creatuz et sue nature hō excedit. et sub esse diuine gr̄e ita sublimē dīne substātie vnit̄ qd om̄es vires et po/ tētie rationales sup̄ se eleuant̄ ⁊ in diuinā claritatē trāfformant̄. et sic nō est repibilis ibi ab aliq̄ creaturā Sup̄ intellectū em̄ et mentē ibidem deū agnoscit. Intellect⁹ em̄ noster et sensus corpore⁹ intra terminos

Scopenhauia dictoz

creature exercent̄ nec etiā intellect⁹ excedit ens aut speculū. Initio aē excedit sublimē intellectū theoricū qz intellect⁹ imaginatōez vel sensū Mēs em̄ i hac vniōe dīna ⁊ extati/ ca trāscēdit oēz creaturā et se ip̄az et om̄ē actū viriū app̄hēsuaz. Et p̄ tāto dicit qd nō est repibilis ab cre/ atura. Ad hāc abstractiōez diony/ si⁹ inuitabat tymotheū in mystica theologi. dicens. Tu āt amice tymo/ thee circa mysticas visiones fortē otritōe et sensus reliq̄ ⁊ intellectuā/ les opatōes et oīa sensibilia ⁊ intel/ ligibilia et oīa existētia ⁊ nō existen/ tia Et sicut est possibile ignote sur/ ge ad ei⁹ vnitōnē q̄ est sup̄ om̄ez sbaz et cognitionez. et em̄ excessus tui ip̄i⁹ ab om̄i irretēbili et absolu/ to mūde ad sup̄sbalez dīnaz tene/ braz radiū sur̄ū agēis. vide āt vt null⁹ indoctorū hec audiat In hoc vbo diony. sapia summa includit̄ ⁊ culmē tot⁹ p̄fectōis vt possibile ē via et p̄fūditas librozū diony. ario/ pagite. Ad p̄rea subiūgit qd inten/ tio auctoris p̄fati videt̄ esse qd aīa definit esse in illa existētia quā p̄us habuit/claret ex sup̄ dictis qd inten/ tio auctoris talis nō fuit q̄lis exp̄ mit̄ a p̄dicto mḡo. h̄ ex abūdanti licet non incōuenienter possum⁹ di/ cere qd intētio auctoris talis est qd excellentia rationalis creature in hoc perficitur et consumatur quā/ do consurrexione amoris extatici in illud principium reuertitur vnde primordialit̄ exiit. ⁊ qm̄ aīa intrat

Johanne de...
In libro...

Johānis Rnylbroich

in istud diuinitatis arcanū et in illud intime quietis secretū. tunc nō oportet q̄ ibi fiat corpis et anime dissolutio. sed in hōi trāssormatione aīa diuidit̄ a spū per hunc moduz vt qđ aīale corpulentū et fetulētū est deorsū remaneat Spiritus aut̄ et qđ spūale est ad sūma euolet et vsqz ad speculationē diuine gl̄ie sublimet̄ et in eandē imaginem transformet̄. **Nihil** in creaturis vt dicit **Richardus** in libro de exterminatione mali hac diuisione mirabilius cernit̄ vbi istud qđ est eēntialiter vnū atz indiuiduū in se ipm̄ in q̄ndā portionē diuidit̄ neqz in homie vno alia est eēntia ei⁹ spūs atqz alia eius aīa s̄ vna eadē qz substantia simplicis nature. **Non** enī in hoc gemio vocabulo gemina substantia intelligit̄ sed tñ ad distinctionē ponitur gemina portio eiusdē essentie. **Un̄** superior p̄ spm̄. alia inferior per aīam designatur. **Un̄** pro planiori intellectu istorū hōo est cōsiderandū qđ spūs n̄r qñqz in tñ a corpe et aīa diuidit̄ vt spūs in spū ēt asserat̄ et qñque spūs sup̄ spm̄ esse dicat̄. et qñque spūs sine spū esse credat̄. **Primum** patet in **Jobe** qui de se ipso dicit **Apoc. p̄mo.** Ego fui in spū dñico die. **Qđ** exponens **haymo** super apocalipsum dicit sic **Jobes** sic in spū fuit qđ tñ ipam carnē fūdus nō deseruit sed spūi eēntitatis sps eius adhefit et a spū docēte assumptus fuit spūs docēdus. ideo taz mirabilia et pfūda vidit̄ **Richar**

CCCCXXV.

us aut̄ exponēs idē verbū dicit sic an hoc est spm̄ in spiritū esse se/ met ipm̄ intra se ipm̄ totū colligē et ea q̄ circa carnē seu etiā in carne gerūtur interim penit⁹ ignoraē. **Scđm** liquet in petro de q̄ in actibus ca. xij. dicit̄ **Et petr⁹** ad se reuersus dixit zc. **Quod** exponens **Richard⁹** libro. ij. de cōtēplatione. **Hoc** sane nō insipientē dicit̄ qđ petrus lōge sup̄ hoīem fuerit. qz longe a semet ipso et sup̄ semet ipm̄ recessit. **Alioqñ** nō erat a quo ad se reuertēret̄. **Hoc** s̄deez oñdit **hugo** sup̄ septimū hierarchie dicēs **Acutum** amoris est cum om̄ia trāscendendo despicit̄. **Superuidū** autē amoris est cū etiā semet ipm̄ cōtemplando relinqt̄. et in cōtēplatōe dilectiōis ignē in illū sustollit̄ qui est sup̄ se et p̄ vim amoris expellit̄ et exeat a se nec se cogitat dū deū solum amat. **Tertū** appetit in regina saba. de qua legit̄. **ij. Regū iij. ca.** qđ regina saba vtoēs sapiētā salomonis et domū et hitacta et ordinē ministrantiū non hēbat vltra spm̄. **Qđ** exponēs **Richar. lib. v. de cōtēplatione ca. xij.** recte nōne d̄r spūs se ipm̄ nō h̄re. qñ incipit a se ipso oīno deficē et a suo esse in supmūdānū quendā et v̄ plus qđ humanū statum trāfire in mirabili trāssfiguratione spūs ille ab humano videat̄ in dñū deficē ita vt ipse iam nō ipse eo duntaxat tēpe quo dño incipit alit⁹ inherē. **Qui** aut̄ adheret deo vn⁹ spūs ē

Johānis Ruysbroich

et fm essentialē existentia vnū cuz illo est sic accipienduz est. q̄ menti nre diuina eēntia realiter et pntia liter cōdicatur. **U**biq̄ totus est de⁹ per exntiā sed nō in singulis eqliē p efficientiā. **E**t licz ex toto se vbi q̄ opetur tñ nō totū qd̄ potentie sue est vbiq̄ imo poti⁹ nusq̄ opaē. **N**ū qz p̄p̄riū ē diuine nature reb⁹ illabi et eoz intimis omozari q̄ p sui illapsū cōseruare rerū naturas ne decidāt in nō esse. idcirco dicit q̄ nrm esse creatū dependet ab eē etno. iuxta illud qd̄ p̄bus dicit in lib de celo et mūdo. **A**b hoc q̄dez ente scz deo depēdet celū et terra. **E**t qz ex nate sue p̄p̄riate opetit ipsi deo vt inhabitet in intimo aie ratōnalis. p̄pter qd̄ dicit **A**ugl. tu intimoz intimo meo p̄pterea dicit q̄ esse nrm creatū fm eēntialē exi/ stentiā vnū cuz illo est. diuerse sbe sūt spūs dei et spūs homis et ergo spūs hois nō est ita vnus cū spū dei sicut fili⁹ cū p̄re vnus est deus. **S**ed qz illapsu sue p̄ntialitatis in habitat aiam rōnalē quā inē oia creata imagine sua insigniuit. pe/ nes quā imaginē transformāē tñtati p̄sonaz q̄ p̄cipabilis est diuine nature et beatitudinis illi⁹. idō dicit q̄ omne nrm creatū fm essen/ tialē exntiam vnū cuz illo est. **D**e⁹ eni sc̄is suis triplicē vnionē t̄buit scilz nature grē et glie. **E**t de hac vnione naturali p̄ quā de⁹ cōmo/ ratur in intimo anime rōnalis di/ ctum istud est intelligendū. **Q**ualr

CCCxxvi

aūt illd̄ sit accipiendū. **U**niuersi q̄z sup sui creationē in vite otempta/ tiue altitudine sublimati vnū sunt cuz hac deifica claritate. imo ipsa claritas ipi sūt. atqz in eo quo vi/ dent q̄ qd̄ vidēt lumine idēz fiūt. satis patet ex p̄dictis q̄ sp̄aliē ex his q̄ dicta sūt in illa claulula. **N**e sine intermissione fit ipsa claritas quā accipit. **N**ō enim vult auctoz iste dicere q̄ spūs adherēs deo p̄ amplexū vnitiū q̄ supra se rapē virtute extatici amoris q̄ fiat vn⁹ vel idē cū deo simplicif substantie identitate qz hoc est impossibile h̄ fit vnus cū deo transfōrtionis si/ militudine grēqz et btitudinis p/ ticipatōne feruidi amoris āplexu et inhesionē. **E**t hoc satis innuit in his v̄bis que postea subiūgit vni/ uersi deuoti spūs vnū cū deo p̄ fā do amoris defluuio sūt effecti nō quolibet quidē vnū h̄ id ipm qd̄ ē ipa in se essentia dei. eo mō quem deifica beatitudo req̄rit. **E**t istud idē multi s̄cti doctores dixerunt scz btūs dionysius. bernar. hugo sicut patet ex sup allegatis. **S**icut in ipsa btissima tñtate a p̄re fili⁹ egrediē ab vtroqz spūs sc̄us āoz verus p̄cedēs onedit p̄rez q̄ filiū sic a fonte bonitatis supne sapien/ tia vnitiua p̄cedēs menti deuote illapsa tāta vnione ipam onedit spūi in tāto vt mereat vt vnuz di/ catur eē cū ipō. **H**āc vnitatez pe/ tebat xpūs cuz dicebat **H**ogo p̄ vt ipi vnū sint sicut ego q̄ tu vnuz

Defensio Jo. de

sumus. p̄inde his verbis q̄ sequū
tur. videt̄ insup̄ sentiūt et inueniūt
per hoc deificū lumē se s̄m esse vi/
tamq̄ suā increatā eandē foē sim
plicem diuinitatis abyssum satis
mihī concordare videt̄ s̄nīa s̄cti au/
gustini in vi. lib. cōfessionū vbi dī
cit **I**nde amonitus redire ad me
ip̄m intraui in intima mea duce te
et potui qm̄ fact⁹ es adiutor me⁹
et intraui ⁊ vidi q̄licūq̄ oculo aie
mee sup̄ eundē oculū aie mee sup̄
mentē meā lucē dñi incommutabilē
nec ita erat sup̄ mentē meaz sicut
oleū supra aquā. nec sicut celū sup̄
terraz s̄ sup̄ior qz ip̄e fecit me et
ego inferior qz factus sum ab ea
Qui nouit veritatē nouit eam. no
uit et̄nitatē charitas nouit eā. **A**d
cui⁹ euidentiā est sciendū q̄ create
p̄existūt in mente dīna siue in deo
simpliciter et vnice et hoc q̄ntuz ad
tria exēplaria s̄m rōnem distinctā
Primo p̄existūt creature in diuina
eēntia s̄m rōnes suas p̄fectōales
⁊ q̄ om̄es p̄fectōnes sunt in deo
vnicissime t̄deo sic sub oimoda di
stinctione in eēntia p̄existūt dīna
essentialit̄ potēntialit̄ et casualit̄.
Sc̄do p̄existūt in mēte p̄na origi
nalit̄ s̄m rōnes suas ydeales ⁊ iō
ibi puto apparet creaturaz distin
ctio s̄m rōem intelligēdi **T**ertō p̄/
existūt in d̄bo et̄no tanq̄ in exem
plari p̄prio q̄ntū ad rōnes suas fa
ctiuas et exēplares. et ideo ibi ap
parent similitudines rezz sub distin
ctione p̄fecta **E**st aut̄ intelligēdū
q̄ tū creatura dī in deo p̄existere

Schonhaua dictoz

s̄m similitudinē suā exemplarē non ē
intelligendū q̄ illa similitudo sit ali/
q̄ ad dīctū eēntie. qz sic aliq̄d acci
dens caderet in deū **S**ed illa simi
litudo est realit̄ ip̄a dīna eēntia ⁊
ip̄m verbū intellectū t̄n cū hitudi
ne put est imitabile ⁊ p̄cipabile
a creatura **V**ult ergo auctor in
d̄bis p̄actis dicere q̄ qm̄ mēs rō
nalis rapit̄ in dīne lucis abyssū ⁊
sup̄ se eleuat̄. statim deum sentit et
inuenit ⁊ experimentalit̄ suauitate de
gustat. q̄ ip̄a creatura nō ē aliud
in deo s̄m suū ydiale q̄ ip̄a crea
trix eēntia put dicit **A**nselm⁹ **P**oz
ro illud vltimū d̄m q̄d sepe dīct⁹
maḡ censet calūniandū et repro
bandū videlz **I**llic sp̄s est supra
semet ip̄m translatus et deo viuifi
catus gustas vadens qz in vnita
te viuide abyssus in qua sese s̄z eē
suū increatū possidet immēsas di
uitias q̄ ip̄emet est iuxta eū mod⁹
quo eas de⁹ gustat et videt. non
discrepat a veritate si recte intelli
gatur ⁊ pie interpretetur **I**ntellect⁹
enim hoz verborū talis est q̄ qm̄
sp̄s celestis introducit sponsā
suā in cellā vinariā id ē abyssū sue
dulcedinis ei d̄cedit degustat̄ tūc
plem̄ gaudiū et p̄fca delcatio sp̄o
se id est menti deuote p̄pinant̄ ex
q̄bus totū desiderū ei⁹ p̄fecte q̄e
tatur. qz tūc introducit̄ in gaudi
um dñi sui. et in cubiculū genit̄cis
sue q̄d nihil aliud est q̄ ip̄a dīna
eēntia sub rōne obiecti beatifici ⁊
vt exēplar ⁊ ydea rōnalis create
qz vt sic habet mentē rōnalē p̄prie

Thomas Aquinas
... et affluens dūm q̄m sp̄s
faciens et q̄m rōnes in mē
dicit̄ q̄ in d̄ctoz ⁊ vbi
trāssio videt̄ rōi q̄ntū
sae rōnes q̄ p̄met̄ et q̄m
no inuenit̄ ill⁹ gaudiū nō
p̄met̄ s̄m dī beatificas ven
tū rōnem apparentē. ut mo
ri ip̄m d̄ctoz **U**no maxime sic
intraui **D**eo d̄ctozone aut̄ i
lis vbi q̄d videt̄ q̄ gustat̄
rōnes immēsas vultas iuxta dī
modū quo eas t̄ gustat et videt
est d̄ctoz d̄ctoz q̄ vbi
enim dī q̄m rōnes memales
q̄m gaudiū intellectualit̄ ip̄m
anḡloz et oim beatū q̄m p̄
voo et cōcordia plena possidet
oim t̄d̄ sup̄ celestis lap̄e ⁊ boni
tatis dīne. q̄ de rōnem vult
voluptatis cōm̄ potant̄ et
vbi d̄ctoz in ea d̄ctoz
p̄met̄ obiectū q̄m d̄ctoz
vbi d̄ctoz d̄ctoz q̄m gustat et videt
vbi d̄ctoz vultas iuxta eū
modū quo eas t̄ gustat et videt
Uno t̄m̄ iuxta d̄ctoz vultas
cū q̄m p̄met̄ cōm̄ rōnes
p̄met̄ d̄ctoz rōnem d̄ctoz
d̄ctoz ill⁹ vultas q̄m rōnem
sp̄s rōnem rōnem s̄m in d̄ctoz q̄m
iuxta rōnem rōnem p̄met̄ in rōnem
sua duplicia possidet q̄m d̄ctoz
p̄met̄ duplicia rōnem q̄m
vultas hoc modo. q̄m rōnem
vultas rōnem rōnem p̄met̄
vultas q̄m mēoria vultas rōnem
vultas vultas de s̄m rōnem in ea

Johānis Ruysbroich

quietare et tūc assequit̄ vbertatez
et affluentia diuine gr̄e a qua ois
sacietas et gr̄e fecūditas in aiam
diriuat̄ qz in claritatez verbi d̄ni
trāssōrta deificat̄. vbi gustat imē/
sas diuitias q̄ ip̄emet est. qm̄ q̄dē
aia infinitatē illi⁹ gaudiū nō com/
p̄hendit. sed tñ beatificā eius iden/
titatē raptim apprehendit. iux̄ mo/
dū sup̄ expositū **I**stud maxime fit
in raptu **P**ro declaratione autē il/
lius dicti qd̄ subiūgitur gustans⁹
videns immēsas diuitias iuxta eū
modū quo eas de⁹ gustat et vidz
est diligent̄ aduertendū qd̄ verbū
eternū est qd̄a refectio mentalis⁹
qd̄dā gaudiū intellectuale ip̄oz
angeloz et oim beatorū qui pari
voto et cōcordia plene possident
oim thesaur̄ celestis sapie⁹ et boni/
tatis d̄ne. qui de torrente diuine
voluptatis cōtinue potant̄. et ab
vb̄tate suauitatis in ea degustāt
puritate obiectiua qua de⁹ frui⁹
in se ip̄o ideo dicit qd̄ gustāt et vi/
dent immēsas diuitias iuxta eum
modū quo eas de⁹ gustat et vidz
Ut autē finē loquēdi faciā⁹ textū
cū glosa proferā. cōclusio finalis
4° Paul oim p̄dictoz⁹ explanatio p̄clara
dictozū illi⁹ tertie ptis de ornatu
sp̄ualiū nuptiaz stat in isto qd̄ sc̄i
iuxta vaticiniū ysaię p̄be in terra
sua dupliciter reficientur et bea/
tificabunt̄ hoc modo. q̄a vires et
potētie rōnales ad imaginē perti/
nētes scz mēozia intelligētia et vo/
luntas bibent de fonte viuo in ea

CCCxviij

puritate obiectiue sicut de⁹ sua fō/
tali bonitate frui⁹ in se ip̄o. et iste
cedē vires sacietabunt̄ et inebriabū/
tur et hoc eēntialiter gaudio frui/
tionis et gustu intellectuali diuine
dulcedinis vbi p̄ efficaciam d̄ni lu/
minis absorpte in d̄ne suauitatis
degustatione et āplexu et inhesio/
ne cōsumati amoris sopient̄ et req̄/
escunt ab omni opatione intellectu/
li. et sic iste vires semp̄ erūt actiue
et operose cū hoc d̄scētes et ocio/
se semp̄ famelice semp̄ saturate di/
uersis tñ respectib⁹ **I**stud donū q̄/
bus d̄a sanctis licet paucissimis cō/
cedit̄ in hac v̄ta. sic paulo datum
fuit in raptu. h̄ hoc nō fixe nō im/
mobilis sed raptim trāsitorie⁹ flu/
xibiliter sic sup̄ dictū est **I**sti⁹ opi/
nionis fuit auctor isti⁹ libri de or/
natu sp̄ualiū nuptiarū et eiusdem
opinionis arbitroz fuisse beatū dio/
nysum sicut patz̄ inspicienti libzū
suū de mystica theologia. et huic
opinionis ego adhereo h̄ nō ptina/
citer **S**i qd̄ enī hic dictū videt̄ qd̄
appet̄ repugnāē veritatibus ar/
ticuloz̄ fidei. hoc totuz̄ reuoco et
correctioni sc̄e m̄ris eccl̄ie in q̄ x̄ps
suā sc̄issimā auētātē trāsfundit me
et quicqd̄ hic dictū est sūmitto **N**o
extremū **B** infero qd̄ maḡa intelli/
gendi est exp̄ientia. put̄ sc̄i testan/
tur **E**t ille optime v̄tatem iudicij
nouit qui eā nō audiendo soluz̄ h̄
gustando et faciēdo didicit **Q**ui
eniz̄ v̄tati vnit⁹ est ex ip̄a vnione
b̄n̄ nouit qd̄ b̄n̄ sentit. q̄uis eū mul/
ti corripiant tanq̄m̄ mentis excessū

Johānis Ruysbroich

Tur Si ad obiectiōne alicuius tra-
ctatus sufficeret aliqd dicitū in eo
corrigendū. pauci tractat' recipiē
di essent **N**egare nō possū nec de/
beo ait **Aug** sicut in ipis morib'
meis. ita multa esse in tam multis
opusculis meis que pnt iusto iudi-
cio et nulla temeritate culpari **I**te
idez noli meis lris quasi canōicis
scpturis inseruire. sed in illis qd
nō credebas incūctanter tibi inue-
niendū crede. In istis aut qd certū
hēbas nisi certū vel certe intellexe-
ris noli firmiter tenere **N**on enim
par auctoritas scripture canōice
debet et earū expositionib' **I**n oī-
bus bene agere et in nullo deuisse
nō est humāitatis h' deitatis **E**sti-
mo tñ qd doctrina eius qntum ad
intellectū suū in paucis calumniā
patiatur licet forte quedā plani'
et irrephensibilius potuissz dixisse
Hec dca sufficiant oīra eos qd do-
ctrinā pdicti viri videntē calūniari
sub correctione tñ semp meli' sen-
tientiū. **S**z dicet aliqs qd ē iste
qui ausus est os suū ponere in ce-
lum et respōdere dño **C**ācellario
parisiensi discretissimo qd eruditissi-
mo viro. **F**ateor charissime qd ego
sum minim' clericorū et religiosorū
qui nō sum dignus vt soluarz
corrigiam calciamentoz dñi mei
Cācellarij qui incōpabiliter vita
morib' et scientijs me pcellit **P**ro-
testor tñ qd nō ostentationis gra
nec temeritatis motus audacia p
sūpsi rñdere obiectiōib' tāti viri

CCCxxviii

Sed duo sunt que me mouerūt et
incitauerunt ad scribēdū ista **P**ri-
mū est quia emulatoz existens pa-
terne traditionis et zelum gerēs
pro doctrina p̄ris nō potui patie-
ter sustinere vt ille liber quem per
spiritū sanctū spero fuisse opilatū
vilipenderet abijceret et cōtēptui
haberetur **S**cōm est quia ānuens
p̄ris p̄cibus et desiderijs fr̄is bar-
tholomei qui instanter put qbus/
dam referētibus intellexi rogauit
sibi intellectū verboz illius tercie
partis libri de ornatu spiritaliū
nuptiarū erponi et referari iustici
et laborari inquantū potui dicta
tercie partis prefati libri explana-
re et ad quē intellectū essent capiē-
da enodare **S**ed scripsi vt debui
approba tu et tui **S**i vero non vt
debui ignosce x̄pe tu et tui **A**men

Explicit libellus Joh. de schoen-
houia in quo defendit dicta fr̄is
Johis Ruysbroich oīra magfm
Johem Gerson Cancellariū Pa-
risiensem.